



Vuosiraportti 2024

1 JOHDANTO	3
2 VUOSI 2024 LUKUINA.....	4
3 TOIMINNANJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2024	5
4 GLOBAALI TYÖMME VAIKUTTAÄ MONELLA TASOLLA.....	7
5 IHMISOIKEUDET ARVOKETJUISSA.....	9
5.1 Vuoden kohokohdat.....	11
5.2 Tutkimukset.....	12
6 VASTUULLINEN VERONMAKSU	15
6.1 Vuoden kohokohdat.....	17
6.2 Tutkimukset.....	18
7 ILMASTOKESTÄVÄ YRITYSTOIMINTA	20
7.1 Vuoden kohokohdat.....	22
7.2 Tutkimukset.....	23
8 MEDIANÄKYVYYS.....	25
9 ORGANISAATIO JA HALLINTO.....	26
10 HIILIJALANJÄLKI	29
11 TALOUS	30

Finnwatchin työ pähkinäkuoressa

Finnwatch on vastavoima vastuuttomalle voitontavoittelulle. Läpivalaisemme yritysten toimintaa ja talouden rakenteita. Torjumme ilmastokriisiä ja luontokatoa, edistämme oikeudenmukaista ekologista siirtymää sekä puutemme ihmisoikeusloukkauksiin ja verovälttelyyn.

Finnwatch on tunnettu tinkimättömistä tutkimusraporteistaan. Nostamme yksittäisten esimerkkien avulla esiin yritystoiminnan ja talouden sääntelyn puutteita, joihin esitämme korjauksia. Tutkimustoiminnan pohjalta teemme vaikuttamistyötä, käymme pitkäjänteistä vuoropuhelua yritysten ja päättäjien kanssa sekä osallistumme yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Olemme kansainvälisesti tunnustettu yritys vastuun asiantuntija. Muutamme työllämme yritysten toimintaa sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävämmäksi. Työmme on ihmisoikeusperustaista.

Teemme yhteistyötä muiden järjestöjen ja ihmisoikeusaktivistien kanssa niin Suomessa kuin työmme muissa kohdemaissa.



Kuva: ILRIG

Finnwatchin tutkiman viinitilan työntekijä Etelä-Afrikassa.

2 VUOSI 2024 LUKUINA



6 tutkimusartikkelia

11 tutkimusraporttia

31 asiantuntijalausuntoa ja kannanottoa ministeriöille,
päättäjille ja kansainvälisille järjestöille

51 uutista ja blogikirjoitusta omilla sivuilla

362 osumaa suomalaisessa ja kansainvälisessä
mediassa (verkkoartikkelit ja blogit)

3 TOIMINNANJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2024



Tätä kirjoitettaessa keväällä 2025 maailma vaikuttaa tulleen hulluksi. Yhdysvalloissa valtaan jo toistamiseen astunut presidentti Donald Trump kylvää kaaosta ympäri Eurooppaa ja koko maailmaa. Trumpin aisaparina häärii maailman rikkain mies, Elon Musk, jonka kaikki pidäkkeet vaikuttavat kadonneen jonnekin somemaailman kaninkoloon.

Kansainvälistä oikeutta ja sopimus pohjaista järjestelmää pidetään pilkkana. Tiedettä halveksitaan avoimesti. Oma poliittista oppositiota uhkaillaan kostotoimilla. Vanhoja liittolaisia uhkaillaan tulleilla ja muilla toimilla samalla kun hyökkäyssotaa käyvä Venäjä liehitellään. Euroopan unionia painostetaan purkamaan digijättien sääntelyä ja somealustoilla agitoidaan äänestämään äärioikeistoja valtaan.

Kuulostaa lapselliselta action-elokuvalta, ja pitää nipistää itseään vakuuttuakseen, että tähän tosiaan on tultu. Jos tässä synkässä ajassa joku asia lohduttaa, se on se, että työmme Finnwatchissa on nyt tärkeämpää kuin koskaan.

Helppoa se ei kuitenkaan ole. Vuonna 2024 Orpon hallitus leikkasi lähes kaiken julkisen rahoituksemme. Onnistuimme lykkäämään ja vähentämään leikkauksista aiheutuvaa sopeutustarvetta käynnistämällä nopeasti hätäkeräyksen. Kiitos kaikille tukijoillemme tuesta!

Vuonna 2024 pääsimme juhlimaan useampaa merkittävää vaikuttamistyömme onnistumista. Vuosi sitten keväällä, pitkän ja uuvuttavan tappelun jälkeen Euroopan unionissa hyväksyttiin historiallinen yritys vastuudirektiivi. Sen myötä kansainväliset yritys vastuuperiaatteet tullaan ensimmäistä kertaa viemään unionin jäsenmaiden kansallisiin lakeihin. Ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja ympäristöstä huolehtiminen ei ole yrityksille enää vapaaehtoista.

Myös verotuksen saralla kansainvälinen yhteistyö otti edistysaskeleita. YK:n puiteverosopimuksen laatimiseen tähtäävä prosessi eteni ja G20 maat ottivat varovaisen positiivisesti kantaa ultrarikkaiden verotukseen. Nämä prosessit luovat siemenen sille, että Elon Muskin demonstroimaan rahan ja vallan haitalliseen kertymiseen pystytään toivottavasti tulevaisuudessa puuttumaan.

Edellä kuvatut voitot eivät kuitenkaan ole riittäviä tai välttämättä edes pysyviä. Jo marraskuussa 2024 komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen ilmoitti aikeistaan repiä auki juuri saavutettuja yritys vastuun sääntöjä niin sanotussa omnibus-hankkeessa. Tämän estäminen on vuoden 2025 vaikuttamistyömme päätavoite.

Veropuolella Yhdysvallat käveli alkuvuonna 2025 ulos YK:n neuvotteluista ja yritti houkutella myös muita maita mukaansa. Ainakaan toistaiseksi kukaan muu ei seurannut.

Ilmastollakaan ei mene hyvin. Maapallon kuumeneminen jatkuu ja jonkinlaisena turvarajana pidetty 1,5 asteen lämpeneminen on pian ylittymässä.

Meillä on valtavasti ongelmia ja vain hyvin vähän aikaa niiden ratkaisemiseen.

Mutta me emme lannistu, vaan käärimme hihat. Jos se on Finnwatchista kiinni, pimeyden voimat eivät tätä tappelua voita.



Sonja Finér
Finnwatchin toiminnanjohtaja

Muutamme talouden rakenteita

Tavoitteemme:

- Yritystoimintaan liittyvä verotus vähentää taloudellista eriarvoisuutta ja on horisontaalisesti ja vertikaalisesti oikeudenmukaista.
- Yritysten liiketoimintamalleja muutetaan ilmaston kannalta kestäviksi ja luonnon monimuotoisuutta lisääväksi.
- Yritystoiminnassa kunnioitetaan ihmisoikeuksia koko arvoketjussa.

Vaikutamme yksittäisiin sääntelyhankkeisiin Suomessa ja maailmalla – esimerkkejä vaikuttamistyömme kohteista vuonna 2024

- | | |
|---|---|
| • yritys vastuudirektiivi | • hiilimarkkinoiden sääntely |
| • pakkotyöasetus | • kestävyysraportointidirektiivi |
| • minimiyhteisöverodirektiivi | • listaamattomien yhtiöiden osinkoverotus |
| • tulliuudistus ja tullitietojen avoimuus | • avoimuusrekisterilain toimeenpano |

Nostamme esiin esimerkkejä yritystoiminnan ongelmista

Vuonna 2024 Finnwatch nosti esiin yritystoiminnan vaikutuksia 35 eri valtiossa ja alueella.



Tutkimme varakkaimpien verosyistä tehtäviä muut-
toja. Verosopimuksen
irtisanominen romahdutti
Portugalin suosion muut-
tokohteena, Sveitsi oli
kasvattanut suosiotaan.



Julkaisimme raporttisar-
jat suomalaisten ravin-
toloiden ilmastotyöstä
sekä suurten yhtiöiden
ihmisoikeuksia koskevista
huolellisuusvelvoitepro-
sesseista.



Seurantatutkimuksem-
me tarkasteli kaivosyhtiö
Valen ja alkuperäiskansa
xikrinien välistä konfliktia
Brasiliassa. Suomalainen
Outokumpu on ostanut
alueelta ferronikkeliä.



Raportoimme työoloihin
tehdyistä parannuksista
Alkon arvoketjuissa, ja
nostimme esiin platinatuo-
tannon ongelmia Etelä-
Afrikassa.

Kuvat: Ksenija Toyechkina / Shutterstock, Repórter Brasil, ILRIG

5 IHMISOIKEUDET ARVOKETJUISSA

SUOMALAISYRITYSTEN TOIMINTA ULOTTUU USEIN MAIHIN,

joissa esimerkiksi työntekijöiden oikeuksia suojaava lainsäädäntö on heikkoa tai sitä ei noudateta.

Elämiseen riittämättömät palkat, ylipitkät työpäivät ja järjestäytymisen vapauden polkeminen ovat tuotantoketjuissa valitettavan usein arkipäivää. Finnwatchin työn tavoitteena on, että ihmisoikeuksia kunnioitetaan kaikkialla yritysten arvoketjuissa.

Vuonna 2024 vaikutimme EU:ssa neuvoteltuun käännteentekevään yritysvastuusäätelyyn. Pitkän kampanjoinnin jälkeen unionissa hyväksyttiin yritysvastuudirektiivi sekä pakkotyöasetus, joka kieltää pakkotyöllä tuotettujen tuotteiden asettamisen EU:n markkinoille.

Julkaisimme kolmen raportin sarjan, jossa tarkasteltiin Suomessa toimivien toimialoillaan merkittävien ja unionin yritysvastuusäätelyn soveltamisalaan kuuluvien yritysten huolellisuusvelvoiteprosesseja. Jatkoimme oikeudenmukaisen ekologisen siirtymän edistämistä tutkimalla vetytalouden keskeisen raaka-aineen, platinan, tuotannon ihmisoikeusvastuullisuutta Etelä-Afrikassa. Lisäksi kävimme läpi ne toimenpiteet, joihin aiemmat raporttimme Outokummun ferronikkeliostoista ja Alkon valikoimiin kuuluvien viinien vastuullisuudesta olivat johtaneet tuottajamaissa ja yritysten vastuullisuusprosesseissa. Julkaisimme vuonna 2024 kaikkiaan viisi teemaan liittyvää tutkimusta ja kaksi tutkimusartikkelia.

Ihmisoikeuksiin arvoketjuissa keskittyvää työtämme rahoitetaan hankerahoituksella sekä yksityisten lahjoittajien tuella. Teeman alla tehtävää työtämme tukevat myös Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL, Ammattiliitto Pro, Tehy, Suomen Elintarviketyöläisten Liitto SEL, Solidaarisuus, Teollisuusliitto, Paperiliitto ja Palvelualojen ammattiliitto PAM.



Kuva: Repórter Brasil

5.1 VUODEN KOHOKOHDAT

Pitkään tavoittelemamme yritys vastuudirektiivi hyväksyttiin vihdoin keväällä 2024. Sen kansallinen täytäntöönpano käynnistyi lokakuussa. Finnwatch on mukana täytäntöönpanoa valmisteluvassa työ- ja elinkeinoministeriön työryhmässä.

Julkaisemamme seurantaraportti osoitti, että Outokumpu on tehnyt merkittäviä muutoksia ihmisoikeuksia koskevaan vastuullisuustyöhönsä ja lisännyt huomattavasti ihmisoikeusosaamistaan. Finnwatchin tuotua vuonna 2021 esiin ongelmia yrityksen ferronikkeli hankinnoissa Outokumpu on esimerkiksi arvioinut toimintansa ihmisoikeusriskit ja ottanut käyttöön huolellisuusvaliteprosessin.

Suomeen tuotavien viinien tuotanto-olot paranivat Etelä-Afrikassa. Eteläafrikkalaista viiniä Suomeen maahantuovien yritysten vastuullisuustyö on ottanut askeleita eteenpäin, ja myös viinitilat ovat korjanneet Finnwatchin aiemmin esiin nostamia puutteita.

Suomen markkinoilla toimivien yritysten liiketoiminta Israelin laittomissa siirtokunnissa vähenee. Keväällä 2024 keräsimme yli 7 500 allekirjoitusta vetoomukseen, joka toimitettiin siirtokuntiin liitetuille yrityksille ja kotimaisille institutionaalisille sijoittajille. Työeläkeyhtiö Elo tarttui suosituksiimme ja ryhtyi käymään vuoropuhelua siirtokuntiin liitettyjen sijoituskohteidensa kanssa.

Järjestimme mineraaleja käyttäville yrityksille seminaarin raaka-aineketjujen ihmisoikeusongelmista ja vaikutimme kansallisen mineraalistrategian laadintaan.

Vuoden 2024 aikana laadimme eduskunnalle, ministeriöille, Euroopan komissiolle ja kansainvälisille elimille yhteensä 11 lausuntoa ja julkilausumaa yritysten ihmisoikeusvastuusta.

5.2 TUTKIMUKSET

30.1.2024

VETYTALOUDEN RAAKA-AINEKETJUN VASTUULLISUUS

– CASE: Platinatuotannon ihmisoikeusongelmat Etelä-Afrikassa



Raportissa tarkastellaan Sibanye-Stillwaterin platinakaivostoimintoja Etelä-Afrikassa sekä platinaa käyttävän vetyteollisuuden vastuullisuutta.

RAPORTIN LAATIMISTA ON TUETTU SUOMEN KEHITYSYHTEISTYÖVAROISTA.

6.3.2024

IHMISOIKEUKSISTA HUOLEHTIMASSA

– Luhdan huolellisuusprosessin arviointi



Raportissa tarkastellaan Suomen suurimman vaatealan yrityksen Luhta Sportswear Companyn ihmisoikeuksia koskevaa huolellisuusprosessia.

RAPORTTI ON TUOTETTU SUOMEN AMMATTILIITTOJEN SOLIDAARISUUSKESKUKSEN SASKIN TUELLA.

20.8.2024

IHMISOIKEUKSISTA HUOLEHTIMASSA

– Fazerin huolellisuusprosessin arviointi



Raportissa tarkastellaan Fazerin ihmisoikeuksia koskevaa huolellisuusprosessia.

RAPORTTI ON TUOTETTU SUOMEN AMMATTILIITTOJEN SOLIDAARISUUSKESKUKSEN SASKIN TUELLA.

20.8.2024

IHMISOIKEUKSISTA HUOLEHTIMASSA

– Ahlstromin huolellisuusprosessin arviointi



Raportissa tarkastellaan kuitupohjaisia tuotteita valmistavan Ahlstromin ihmisoikeuksia koskevaa huolellisuusprosessia.

RAPORTTI ON TUOTETTU SUOMEN AMMATTILIITTOJEN SOLIDAARISUUSKESKUKSEN SASKIN TUELLA.

3.12.2024

OIKEUTTA ETSIMÄSSÄ

– Seurantaraportti Outokummun arvoketjun ihmisoikeusvaikutuksista Brasilian Parássa



Seurantaraportissa tarkastellaan Outokummun ferronikkeliostoihin Brasiliassa liittyvien ympäristö- ja ihmisoikeusongelmien ratkaisemista.

RAPORTIN LAATIMISTA ON TUETTU SUOMEN KEHITYSYHTEISTYÖVAROISTA.

Tutkimusartikkelit

27.3.2024 Mitä puutteita yritysvastuudirektiiviin jäi?

Tutkimusartikkelissa käydään läpi yritysvastuudirektiivin keskeinen sisältö sekä merkittävimmät puutteet, jotka siihen jäivät tai neuvottelujen loppumetreillä lisättiin.

19.11.2024 Finnwatchin raportti Etelä-Afrikan viinituotannosta johti parannuksiin yritysten toiminnassa

Artikkeli tarkastelee toimenpiteitä, joihin viiniala on ryhtynyt Finnwatchin vuonna 2023 julkaiseman Etelä-Afrikan viinituotantoa käsitelleen raportin jälkeen.

ARTIKKELI ON TUOTETTU SUOMEN AMMATTILIITTOJEN SOLIDAARISUUSKESKUKSEN SASKIN JA FINNWATCHIN IHMISARVOISEN TYÖN TUTKIMUSOHJELMAN TUELLA.

6 VASTUULLINEN VERONMAKSU

YRITYSVASTUU KOSKEE MYÖS YRITYSTOIMINNAN TALOUDELLISIA VAIKUTUKSIA,

ja tässä vastuullisella veronmaksulla sekä tiiviillä veropohjilla on keskeinen rooli. Monet yhteiskunnan tarjoamat palvelut, kuten terveydenhuolto, koulutus ja oikeusjärjestelmä, rahoitetaan pitkälti verovaroin. Tätä kautta yritystoimintaan liittyvä verotus vaikuttaa valtioiden mahdollisuuksiin vastata niille kuuluvista ihmisoikeusvelvoitteista.

Finnwatchin tavoitteena on, että yritystoimintaan liittyvä verotus on oikeudenmukaista niin horisontaalisesti kuin vertikaalisesti, ja verotuksen avulla vähennetään taloudellista eriarvoisuutta sekä Suomessa että globaalisti. Tavoitteen saavuttamiseksi Finnwatch pyrkii vaikuttamaan päättäjiin verolainsäädännön kehittämiseksi. Kansainvälisen verotuksen saralla teemme yhteistyötä muiden vero-oikeudenmukaisuuden parissa työskentelevien järjestöjen kanssa.

Vuonna 2024 YK:n puiteverosopimuksen laatimiseen tähtäävä prosessi eteni Suomen ja muiden OECD-maiden jarrutuksesta huolimatta. Ultrarikkaiden minimiverotusta koskeva keskustelu otti askeleita eteenpäin muun muassa G20 puheenjohtajamaana toimineen Brasilian ansiosta. Finnwatchin työ vaikutti siihen, että Suomessa käynnistettiin prosessit Sveitsin kanssa laaditun verosopimuksen uudistamiseksi sekä yritysjärjestelylainsäädännön uudistamistarpeiden kartoittamiseksi. Lisäksi hallitus päätti pienestä kaivosveron tasoon tehtävästä lisäkorotuksesta.

Laadimme kattavan selvityksen yritystoimintaan liittyvistä verojärjestelmän aukoista sekä jatkoimme jo edellisenä vuonna käynnistynyttä työtämme muun muassa somevaikuttajayhtiöiden hyödyntämän porsaanreiän tukkimiseksi. Lisäksi tutkimme muun muassa varakkaiden maastamuutoissa tapahtuneita verotukseen kytkeytyviä muutoksia.



6.1 VUODEN KOHOKOHDAT

Somevaikuttajayhtiöissä toteutettuja verojärjestelyjä koskevat tutkimuksemme tuottivat tulosta: lokakuussa valtiovarainministeriö lupasi aloittaa selvityksen yritysjärjestelyihin kytkeytyvästä verojärjestelmän porsaanreiästä. Aihe ei olisi noussut päättäjien agendalle ilman Finnwatchin määrätietoista tutkimus- ja vaikuttamistyötä.

Maastamuuttojen ja verotuksen suhdetta tarkastellut seurantaraporttimme paljasti muutoksia varakkaiden muuttojen suuntautumisessa. Tutkimuksemme perusteella veroparatiisimaa Sveitsin vetovoima oli kasvanut entisestään. Pian tutkimuksen julkaisun jälkeen Orpon hallitus ilmoitti käynnistävänsä vaatimamme neuvottelut Sveitsin kanssa solmitun verosopimuksen uudistamiseksi.

Kehysriihen alla julkaisimme ainutlaatuisen laajan kartoituksen Suomen yritystoimintaan liittyvän verotuksen aukkokohtista. Raportissa esitimme hallitukselle veropohjan tiivistystoimia, joilla voitaisiin saada yli miljardin euron verotuotot.

Kansainvälisen verotuksen uudistamistyössä otettiin jälleen tärkeitä askeleita. YK:ssa hyväksyttiin uudelle puiteverosopimukselle asetettavat varsin kunnianhimoiset raamit, ja varakkaiden minimiverotus nousi maiden väliseen ja julkiseen keskusteluun ennennäkemättömällä tavalla.

Vaikutimme aktiivisesti Petteri Orpon perustamaan Kasvutyöryhmään tapaamalla työryhmän jäseniä sekä laatimalla kattavan taustapaperin työryhmän käyttöön.

Yhteensä toimitimme eduskunnalle, ministeriöille, Euroopan komissiolle ja kansainvälisille elimille vuoden aikana 11 veroihin liittyvää asiantuntijalausuntoa.

6.2 TUTKIMUKSET

20.2.2024

MAASTAMUUTTAJAN OMAISUUSTULOJEN JA KOHDEMAAN VEROTUKSEN VÄLINEN YHTEYS – Seurantaraportti



Raportissa tarkastellaan muuttavatko varakkaat muita useammin maihin, joissa sijoitusomaisuuden luovutuksista ei peritä veroa.

RAPORTIN LAATIMISTA ON TUETTU JOUKKORAHOITTAJIEN SEKÄ PALKANSAAJASÄÄTIÖN TUELLA.

10.4.2024

VEROPOHJAN AUKOT – Finnwatchin suositukset veropohjan tiivistämiseksi ja verojärjestelmän läpinäkyvyyden parantamiseksi



Raportissa tarkastellaan veropohjan tiivistämismahdollisuuksia sekä keinoja vero- ja omistustietojen avoimuuden lisäämiseksi.

RAPORTIN LAATIMISTA ON TUETTU JOUKKORAHOITTAJIEN SEKÄ PALKANSAAJASÄÄTIÖN TUELLA.

28.8.2024

OSINKOVEROJEN VÄLTTELYÄ HOLDINGYHTIÖJÄRJESTELYN AVULLA – Seurantaraportti



Raportissa tarkastellaan osakevaihtojärjestelyillä saavutettavia verohyötyjä ja ilmiön laajuutta.

Tutkimusartikkelit

26.6.2024 Valtionyhtiöiden vastuullisuuden ohjauksessa sekä takapakia että etenemistä

Tutkimusartikkelissa tarkastellaan uuden valtion omistajaohjausta koskevan periaatepäätöksen ilmasto-, vero- ja ihmisoikeuskirjauksia.

7.11.2024 YK:n verosopimus – mistä siinä on kyse ja mihin sopimusta tarvitaan?

Tutkimusartikkelissa avataan paraikaa neuvoteltavan YK:n verosopimuksen tavoitteita ja merkitystä.

9.10.2024 Kansainvälinen minimivero varakkaimmille yksityishenkilöille

Tutkimusartikkelissa käydään läpi varakkaimpien yksityishenkilöiden verotukseen liittyviä haasteita sekä taloustieteen professori Gabriel Zucmanin G20-maiden ministereille laatimaa ratkaisuehdotusta.

7 ILMASTOKESTÄVÄ YRITYSTOIMINTA

YRITYSTEN ILMASTOVASTUUSEEN KUULUU PÄÄSTÖJEN

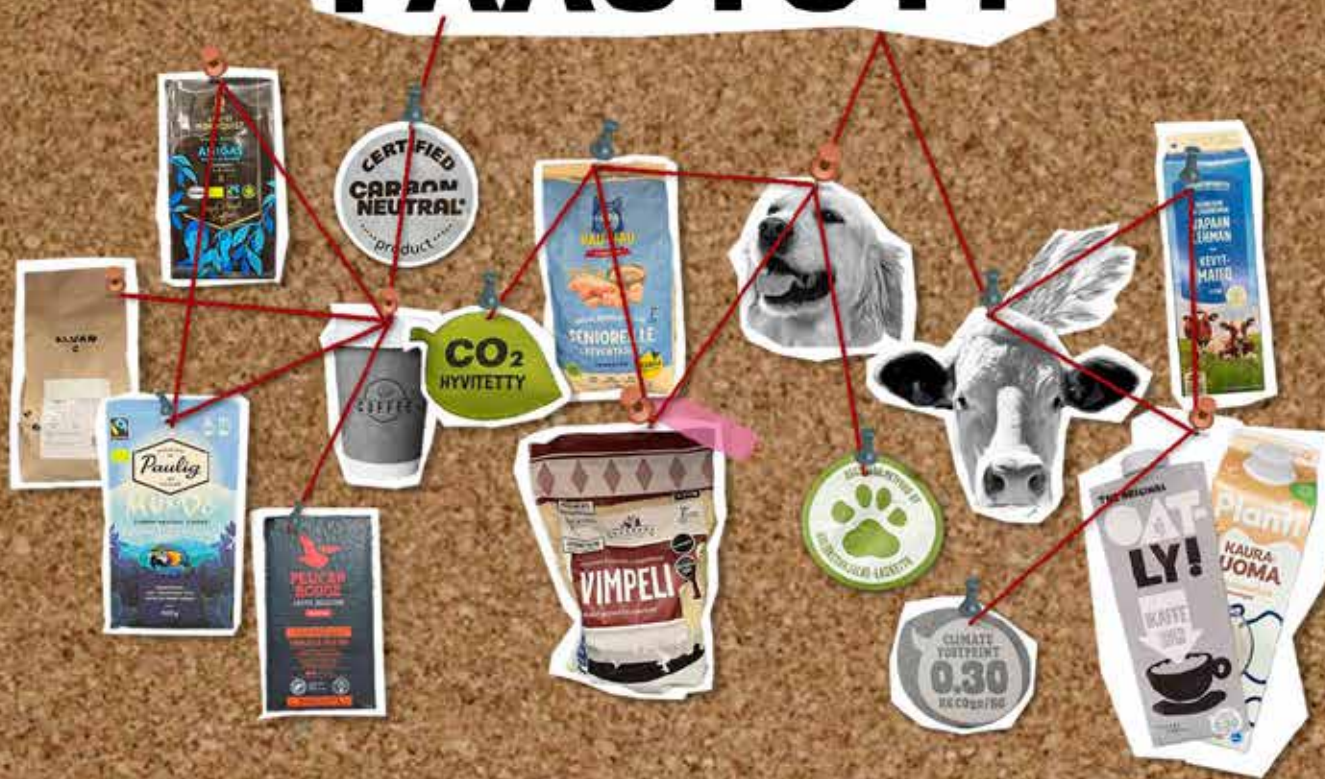
raportoiminen kattavasti, uskottavasti ja läpinäkyvästi, ilmastotieteen mukaisten päästövähennystavoitteiden asettaminen ja toteuttaminen siten, että oikeudenmukaisen siirtymän tarve huomioidaan. Lisäksi jäljelle jäävistä päästöistä aiheutuvasta haitasta tulee kantaa vastuuta hiilimarkkinoita hyödyntämällä. Päättäjien tehtävänä on tukea yritysten ilmastotoimien toteuttamista muun muassa päästöhinnoinnilla.

Finnwatchin yritysten ilmastovastuuseen liittyvässä tutkimustoiminnassa jatkettiin vuonna 2024 yritysten päästöraportoinnin laadun, kattavuuden ja läpinäkyvyyden tarkastelua. Keväällä 2024 julkaistu raportti pureutui tuotekohtaiseen päästölaskentaan. Ravintola-alan ilmastosiirtymää koskevassa tutkimushankkeessa julkaistiin kaksi raporttia ja kaksi blogikirjoitusta alan ilmastotoimista.

Vaikuttamistyössä jatkettiin työtä muun muassa hiilimarkkinoiden vastuullisen käytön edistämiseksi. Uusina teemoina vaikuttamistyön agendalle nousivat päästölaskennan laadun ja siitä kertovien merkintöjen edistäminen sekä ruokajärjestelmän päästövähennysten edistäminen erityisesti ravintola-alan toimenpiteitä kirittäen.

Finnwatchin ilmastotyötä eri hankkeiden kautta on vuonna 2024 toteutettu muun muassa Palkansaajasäätiön, ympäristöministeriön yleisavustuksen ja yksityishenkilöistä koostuvien tukijoiden tuella.

PÄÄSTÖT?



7.1 VUODEN KOHOKOHDAT

Päästölaskentaa koskeva työ jatkui selvityksellä, joka osoitti puutteita yritysten käyttämien ilmastomerkintöjen perusteluissa. Tutkimus näkyi mediassa laajasti Ylen pääuutislähetystä myöten.

Ravintola-alan ilmastotoimien kirittäminen käynnistyi hankkeella, jonka puitteissa julkaistiin selvitykset alan suurimpien yritysten sekä lounasravintoloiden ilmastaselvityksistä. Molemmat raportit ylittivät valtakunnallisen uutiskynnyksen. Syksyllä julkaistiin myös kriittinen arvio alan omasta ilmastotiekartasta.

Pariisin sopimuksen alaisten hiilimarkkinoiden (PACM) ohjeisiin kirjattiin Finnwatchin suositusten mukaisesti vaatimus ihmisoikeuksia koskevasta huolellisuusvelvoitteesta YK:n yritysvastuuperiaatteita noudattaen.

Vuoden 2024 aikana laadimme ministeriöille, YK-elimille ja muille kansainvälisille tahoille yhteensä kahdeksan lausuntoa ja julkilausumaa yritysten ihmisoikeusperustaisesta ilmastovastuusta tai sitä ohjaavasta ilmastopolitiikasta.

7.2 TUTKIMUKSET

7.5.2024

JALANJÄLKIÄ ILMASSA

– Päästölaskelmat tuotteiden ilmastoväittämien taustalla



Raportissa tarkastellaan tuotekohtaisen päästölaskennan periaatteita, ohjeita ja käytäntöjä sekä arvioidaan ilmastoväittämien perusteluja.

RAPORTTI ON TUOTETTU PALKANSAAJASÄÄTIÖN TUELLA.

25.6.2024

PÄÄSTÖJÄ KEITTIÖISTÄ

– Ravintola-alan suurten toimijoiden ilmastotyö



Raportissa tarkastellaan NoHo Partnersin, Restelin ja S-ryhmän ravintolatoimintaan liittyvää ilmastotyötä.

RAPORTTI ON TUOTETTU JOUKKORAHOITUKSELLA.

26.11.2024

PAREMPAA TARJOLLA?

– Lounasravintolat ja murros kohti ilmastokestävää ruokailua



Raportissa tarkastellaan tuotekohtaisen päästölaskennan periaatteita, ohjeita ja käytäntöjä sekä arvioidaan ilmastoväittämien perusteluja.

RAPORTTI ON TUOTETTU PALKANSAAJASÄÄTIÖN, JOUKKORAHOITTAJIEN SEKÄ FINNWATCHIN IHMISARVOISEN TYÖN OHJELMAN TUELLA.

Tutkimusartikkelit

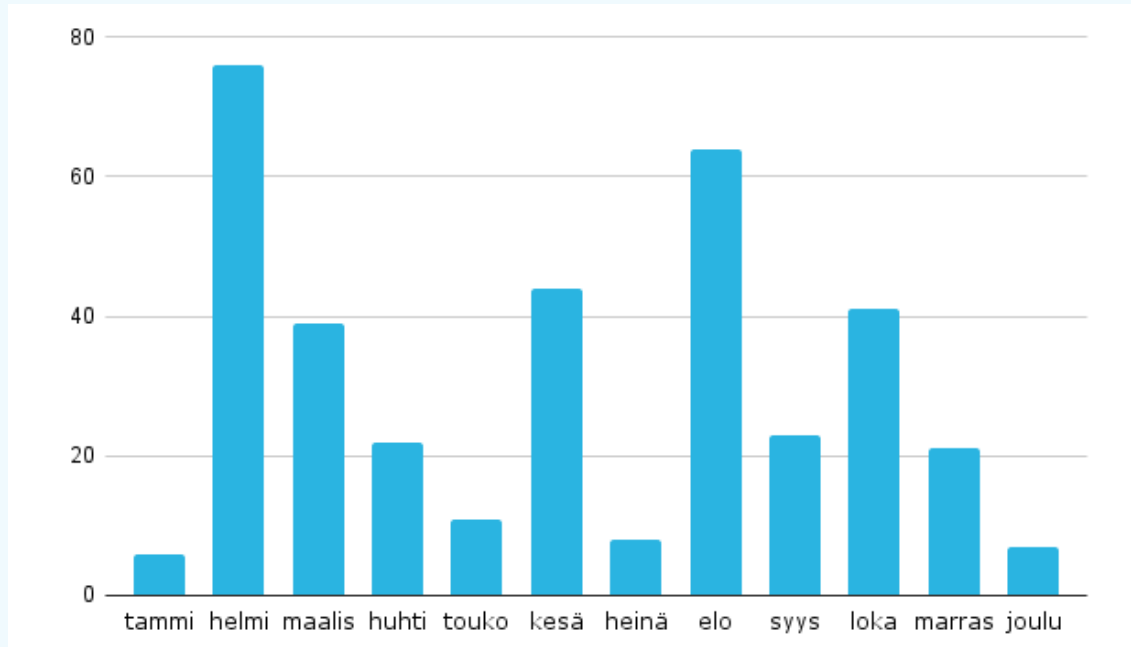
30.10.2024 Finnairin päästötavoitteet eivät vakuuta

Tutkimusartikkelissa tarkastellaan valtionyhtiö Finnairin uusia ilmastotavoitteita.

8 MEDIANÄKYVYYS

VERKKOLEHDET JA BLOGIT 2024

362 mediaosumaa



Finnwatchin medianäkyvyys säilyi hyvällä tasolla vuonna 2024. Eniten mediahuomiota saivat yritys vastuudirektiivistä käytyyn kamppailuun liittyvät tiedotteet alkukeväästä. Suuren medianäkyvyyden tuotti myös Finnwatchin elokuinen tutkimus some-vaikuttajien harjoittamasta verosuunnittelusta.

Finnwatchin sosiaalisen median julkaisujen kattavuus kasvoi merkittävästi ja oli vuonna 2024 yli puoli miljoonaa. Uusina kanavina otettiin käyttöön TikTok, Threads ja Bluesky. Finnwatch luopui X:n käytöstä loppuvuodesta 2024.



9 ORGANISAATIO JA HALLINTO

Finnwatchin jäsenjärjestöinä on yksitoista johtavaa suomalaista kehitys-, ympäristö-, ay- ja kuluttajajärjestöä: Attac, Dalitien solidaarisuusverkosto, Eettisen kaupan puolesta, Suomalaiset kehitysjärjestöt – Fingo, Kansainvälinen Solidaarisuussäätiö, Kansalaisjärjestöjen ihmisoikeussäätiö KIOS, Kirkon Ulkomaanapu, Kuluttajaliitto, Maan Ystävät, Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus SASK ja Suomen Lähetyseura.



Finnwatch mukana avoimuusrekisterin neuvottelukunnassa

Finnwatchin toiminnanjohtaja Sonja Finér oli vuonna 2024 mukana avoimuusrekisterin neuvottelukunnassa. Neuvottelukunta seuraa avoimuusrekisterin toimintaa, tekee aloitteita sen kehittämiseksi, toimii virallisena yhteistyöelimenä sidosryhmille sekä laatii ja ylläpitää hyvää edunvalvontaa koskevat suositukset.

Osana neuvottelukuntaa Finnwatch vaikutti muun muassa hyvän edunvalvontatavan suosituksiin, ja Finér osallistui niiden luonnostelusta vastaavan alatyöryhmän työhön. Vuonna 2024 julkaistuihin suosituksiin sitoutuneet tahot sitoutuvat muun muassa kunnioittamaan vaikuttamistoiminnassaan perus- ja ihmisoikeuksia.

Henkilöstö

Sonja Finér

Toiminnanjohtaja

Katja Hakkarainen

Hallinto- ja kampanjakoordinaattori

Saara Hietanen

Veroasiantuntija

Larri Himma

Viestintäasiantuntija

Else Hukkanen

Varainhankintapäällikkö

Anu Kultalahti (palasi hoitovapaalta 1.10.)

Tutkija

Lasse Leipola

Ilmastoasiantuntija

Maija Lumme (hoitovapaan sijaisuus 26.8. saakka)

Ihmisoikeusasiantuntija

Markus Viljasalo (2.9. alkaen)

Hallinto- ja viestintäjohtaja

Televarainhankkijoina toimivat **Miia Niinimäki**, **Lotta Qazi** ja **Julia Salmi**.

Hallitus

Finnwatchin toimintaa ohjaa jäsenjärjestöjen edustajista koostuva hallitus. Vuonna 2024 Finnwatchin hallitus kokoontui neljä kertaa. Hallitus vaihtui 27.5.2024 pidetyssä vuosikokouksessa.

Hallitus 5/2023–5/2024

Puheenjohtaja

Matti Ylönen

Varapuheenjohtaja

Kirsi Salonen, *Eettisen kaupan puolesta ry*

Jäsenet

Outi Hakkarainen, *Suomalaiset*

kehitysjärjestöt - Fingo

Jussi Ojala, *Kirkon Ulkomaanapu*

Roosa Rantala, *Suomen Lähetyseura*

Ellinoora Vesala, *Suomen Ammattiliittojen*

Solidaarisuuskeskus SASK

Varajäsenet

Omar El-Begawy, *Attac*

Julia Koskinen, *Kansalaisjärjestöjen*

ihmisoikeussäätiö KIOS

Mika-Petri Lauronen, *Maan Ystävät*

Hallitus 5/2024–5/2025

Puheenjohtaja

Matti Ylönen

Varapuheenjohtaja

Kirsi Salonen, *Eettisen kaupan puolesta ry*

Jäsenet

Ellinoora Vesala, *Suomen Ammattiliittojen*

Solidaarisuuskeskus SASK

Ada Virnes, *Suomalaiset kehitysjärjestöt -*

Fingo

Reeta Partanen, *Kirkon ulkomaanapu*

Roosa Rantala, *Suomen Lähetyseura*

Omar El-Begawy, *Attac*

Varajäsenet

Julia Koskinen, *Kansalaisjärjestöjen*

ihmisoikeussäätiö KIOS

Mika-Petri Lauronen, *Maan Ystävät*

Mikko Malkavaara, *Dalitien solidaarisuus-*
verkosto

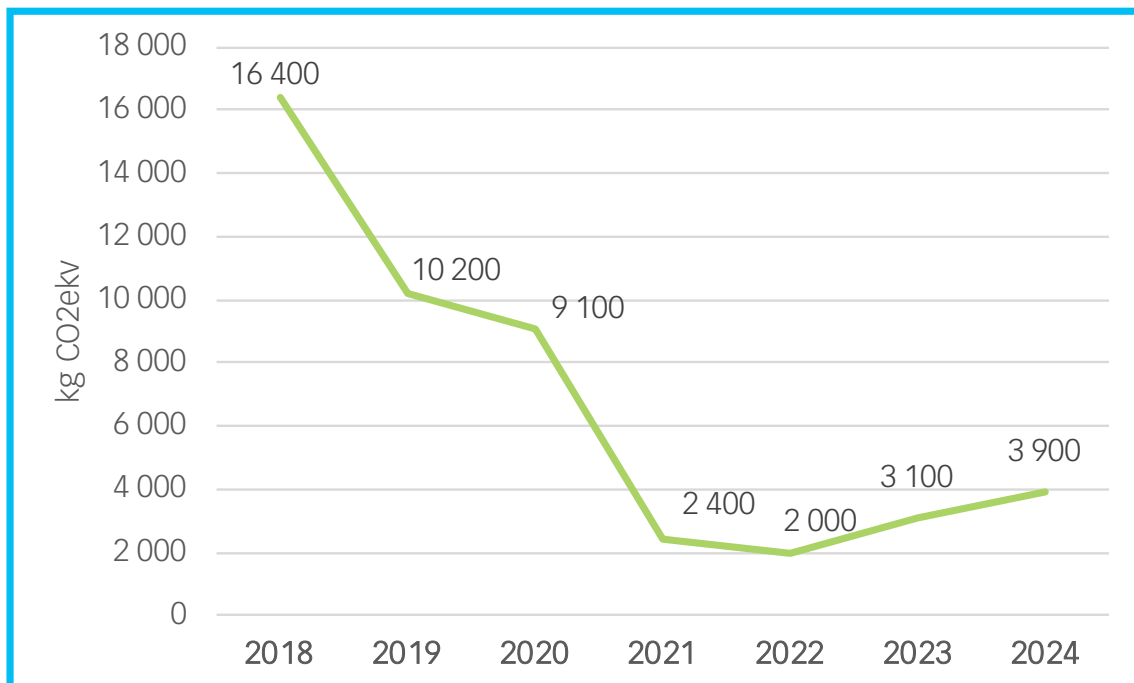
Jäsenyydet

Finnwatch on jäsenenä European Coalition for Corporate Justice ECCJ:ssä, Hyvinvointiala HALI ry:ssä ja sen kautta Elinkeinoelämän keskusliitto EK:ssa, Tax Justice Europessa, Vastuullinen Lahjoittaminen ry:ssä sekä tarkkailija-jäsenenä Climate Action Network CAN Europessa.

Hiilijalanjälki

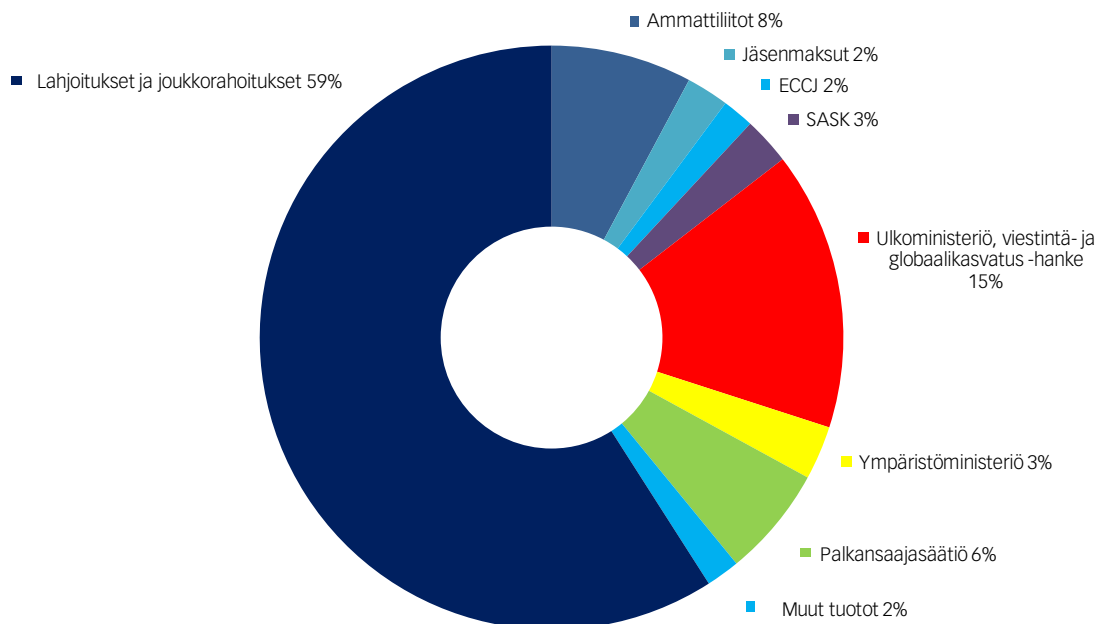
Finnwatch on sitoutunut seuraamaan ja vähentämään oman toimintansa ilmasto-vaikutuksia.

Kuvaajassa on esitetty Finnwatchin päästöt vuosina 2018–2024. Edelliseen vuoteen verrattuna Finnwatchin päästöt nousivat noin 800 kg CO₂ekv. Päästöjen kasvu johtui Finnwatchin tutkimuksesta aiheutuneista Brasilian sisäisistä lennoista. Lentoihin liittyvät päästöt poislukien yhdistyksen päästöt arvioitiin aiempaa pienemmiksi.



Laskettu Hiilifiksiu järjestö -hiilijalanjälkilaskurilla, jonka sisältämiä oletuskertoimia on päivitetty tarpeen mukaan.

Finnwatch on poistattanut vuoden 2024 päästöjään vastaavan määrän päästöoikeuksia EU:n päästökauppamarkkinalta CO₂Esto-palvelun kautta. Kyseiset päästöoikeudet eivät siten ole päästöjä aiheuttavan teollisuuden käytettävissä. CO₂Esto ei ole perinteinen päästökompensaatiopalvelu, sillä päästövähennys syntyy markkinaehtoisesti eikä sitä voida jäljittää tiettyyn paikkaan tai aikaan.



Yhdistyksen tulot vuonna 2024 olivat yhteensä 571 096 euroa.

Osa Finnwatchin vuonna 2024 keräämistä lahjoituksista ja joukkorahoitustuotoista on jaksotettu vuodelle 2025.

Noin 60 prosenttia vuoden 2024 tuloista koostui kuukausi- ja kertalahjoittajilta saaduista lahjoituksista sekä joukkorahoituskampanjoista. Finnwatchilla oli vuoden 2024 lopussa lähes 1 400 aktiivista kuukausilahjoittajaa.

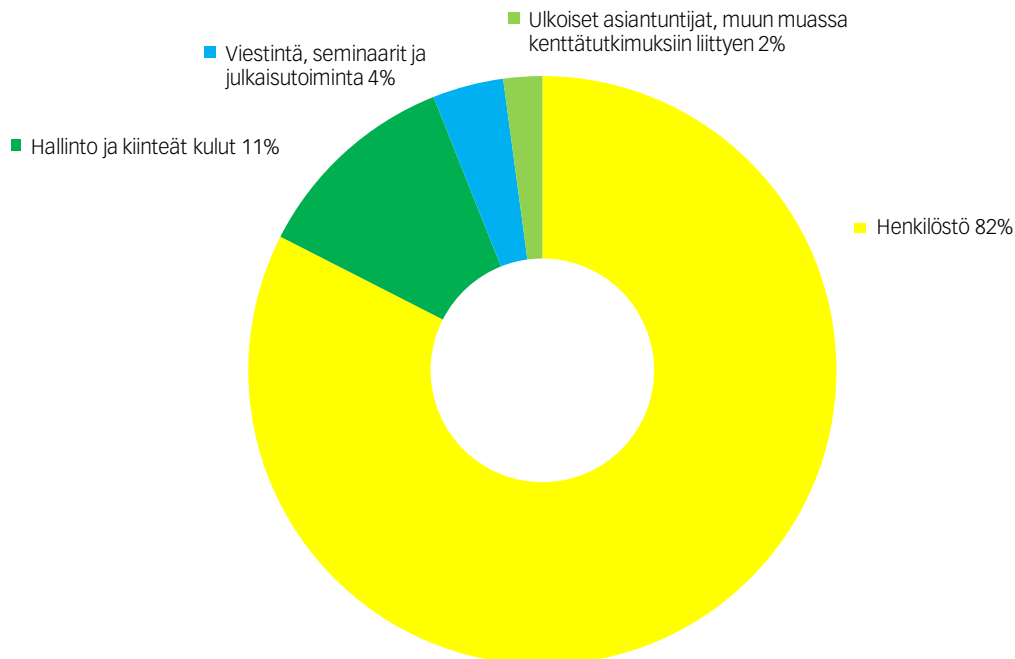
Lahjoittajien tuen ansiosta Finnwatch voi suunnitella toimintaansa pitkäjänteisesti, käynnistää ajankohtaisia tutkimusprojekteja sekä tehdä tehokasta vaikuttamistyötä.

Hallituksen leikkaukset vaaransivat kansalaisjärjestöjen yritys vastuutyön

Petteri Orpon hallitus lakkautti vuoden 2024 aikana lähes kaikki Finnwatchin ja muiden yritys vastuutyötä tekevien järjestöjen keskeisimmät rahoituskanavat. Tärkein näistä oli ulkoministeriön viestintä- ja globaalikasvastustuki (VGK), josta on myönnetty Finnwatchille aiemmin tukea noin 80 000 euroa vuodessa.

VGK-tuen jäädyttäminen kesäkuussa oli jatkoa kahdelle hallituksen aiemmin tekemälle päätökselle, joilla on leikattu Finnwatchin rahoitusta. Edellisvuosista poiketen Finnwatchille ei vuonna 2024 myönnetty lainkaan ulkoministeriön perusavustusta eikä valtioneuvoston kanslian alle siirrettyä tukea Eurooppa-tiedottamiseen. Vuoden 2024 aikana ilmoitettiin myös Eurooppatiedotustuen lakkauttamisesta kokonaan ja ulkoministeriön perusavustuksen käyttötarkoituksen muutoksesta. Päätöksillä ajetaan alas yritys vastuutyötä tekevien järjestöjen toimintaa.

Finnwatch onnistui torjumaan rahoitusleikkausten vaikutuksia kesällä toteutetulla Pelasta Finnwatch -kampanjalla, joka keräsi kahdessa viikossa yli 100 000 euroa. Kiitämme lämpimästi kaikkia keräyksen osallistuneita yli 2 000 lahjoittajaa!



Yhdistyksen menot vuonna 2024 olivat yhteensä 565 205 euroa.



Finnwatch ry
Malminrinne 1B, 2.krs
00180 Helsinki
info@finnwatch.org
www.finnwatch.org
[@Finnwatch1](https://twitter.com/Finnwatch1)